український католицький часопис

МІСІОНАР

*Рік заснування 1897 № 6 (56) * червень 1997*

МІСІОНАР ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

Заснований у 1897 році
Засновники - Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво ЛВ-№122

Головний редактор
о. Василь Зінько, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ,

Літературне редагування та коректура Ігоря Скленара

Комп'ютерна верстка Ольги Кузьмич

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 27.05.97 р. Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Тираж 3000 прим. Зам. 25

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській книжковій друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 1997.

ЗМІСТ

о. Василь Зінько, ЧСВВ
Червневі роковини 1
Намір Апостольства молитви на червень 3
Намір Апостольства молитви на липень 5
о. Василь Мендрунь, ЧСВВ
ВФД - діє! 6
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Жовківський "Місіонар" на тлі української католицької преси 7
Ольга Крак
Відпустове святкування у Кристинополі 9
о. Матей Гаврилів, ЧСВВ
Марія - зразок нової євангелізації 10
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
Добро неуспіху 13
Єпископ Софрон Дмитерко, ЧСВВ 16
Ще один 80-літній ювілей... 18
50-ліття священства о. Василя Зінька, ЧСВВ 18
брат Захарій Гломба-Нагаєвський, ЧСВВ
Ювілей Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого 19
Юрій Ясіновський
Мирослав Антонович 22
Ігор Скленар
Вшанування Матері 25
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Роки, пережиті в Аргентині 26
Коротка історія контемплятивно-адораційного монастиря ЧСВВ 28
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Інформація про Василіянські ліцеї 29
Євген Шидловський
Як "навертали" на православіє 30
Мар'ян Анчарський
Україна - у храмах, як у віночку 32

На обкладинці: **Зіслання Святого Духа.**
Робота Андрія Стрямика

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

ЧЕРВНЕВІ РОКОВИНИ

Тому сто років, у червні 1897 року, прибув до області Парани у Бразилії о. Сильвестр Кізима, перший василіянин добромильської реформи, щоб започаткувати заокеанські місії отців Василіян. До теперішньої василіянської столиці, Прудентополя, він прибув на святого Івана Христителя (7 липня) і тут почав місію, яку місцеві недоброчинці хотіли зірвати, але вона таки закінчилася з успіхом. Відтоді почала розвиватися місійна діяльність ЧСВВ у цій країні. Визначними місіонарями тут були: о. Антон Мартинюк, о. Януарій Коциловський, о. Маркіян Шкірпан, о. Р. Криницький, о. Клим Бжуховський, о. Євстахій Турковид, о. Микола Іванів та інші.

Другу ділянку праці, яку проводили Василіяни, почав 1904 року братчик Софрон Горощук, що заснував у Куритибі, столиці Парани, "друкарняний комітет" для того, аби видавати часопис і книжки. Поїхав до Галичини, але не вернувся, бо помер. Однак започаткована ним справа не загинула. У 1909 році починає виходити суто християнський часопис "Прапор", 1911 року - "Місіонар", згодом 1917р. - "Праця". Два останні часописи виходять до нині. Осип Мартинець, майбутній перший український єпископ на цілу Північну Америку видавав ще "Самоосвітник".

Третю ділянку, виховну, почали отці Василіяни від самого початку, бо біля церков старалися заснувати рідні школи і про це є правно-історична розвідка "Рідна школа в Бразилії". Навіть у 1910 році на з'їзді українців у Куритибі були заходи створити семінарію. Цей проект вдалося здійснити щойно 1935 року. Перший василіянин о. Йосафат Рога, який народився вже на бразильській землі, почав керувати малою семінарією св. Йосифа у Прудентополі. Нині Чин має новіціят на Іваях, а вищі студії - у Куритибі на Бателі.

Отці Василіяни старалися знайти собі помічників у місійній та душпастирській праці і тому 1911 року виряджають сестер Служебниць, які розвиваються у могутній нині провінції. У 1940 році Василіяни заснували перше мирянське згуртування між Східними Церквами - Катехиток Серця Ісусового. Головним подвижником цього діла став о. Христофор Савенко-Миськів та інші Василіяни, як о. Мартинець, о. Мельник і о. Лотоцький. У 60-тих роках ЧСВВ оживляє перше жіноче згромадження сестер Катехиток св. Анни поза Україною в нашій УГКЦ. Вони сьогодні працюють вже в

Україні. Василіяни заснували і займаються ще сестрами Йосифітками та Василіянками. Вони подбали і про приїзд єпархіального клиру: у 1911 році запросили о. Процькова, о. Михальчука, о. Березюка, о. Осінчука та інших.

Сьогодні єпархію св. Івана Христителя у Куритибі очолює єпископ кир Єфрем Василь Кривий, ЧСВВ, а в Прудентополі є найбільша українська католицька парафія у світі з 16 ієромонахами. Вони обслуговують біля 50 дочірних церков та каплиць. Існує тут василіянське видавництво, мала семінарія, а майже кожна василіянська парафія має ще й культурні українські організації, як от фольклорний ансамбль в Прудентополі "Веселка". Він має 120 членів, виступає на різних фольклорних фестивалях і, звичайно, займає перше місце. Тим ансамблем зайнявся особливо о. Василь Цимбалістий, нині редактор "Світла" в Канаді. Він свого часу зорганізував у Прудентополі суботню школу українознавства, що за його керівництва мала у себе 400 дітей.

Отці Василіяни в Бразилії не лише є самовистачальними у душпастирській та місійній обслузі, але й біля двох десятків їх працює на інших одиницях Української Греко-католицької Церкви, зокрема і в Україні.

Ми висловлюємо велику і щиру подяку Господеві та Пресвятій Богородиці, що поблагословили оцю сторічну працю нашого Чину, зокрема за те, що так гарно там розвинулося Апостольство Молитви й Марійська дружина. Місцеві римокатолицькі єпископи свого часу посилали вірних до наших церков для того, щоб вони пересвідчилися, які українці зорганізовані та як гідно і щиро вони почитають Христове Серце!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

На світлині: нова церква у колонії Моема (Бразилія), посвячена у 100-ліття еміграції 29 вересня 1995 року. З лівого боку - церква з 1914 року.

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ХРИСТИЯНИ, ЯК ЖИВІ ОБРАЗИ ХРИСТА, ЩО ПРИЙМАЄ І ПРОЩАЄ, БУЛИ ІНІЦІАТОРАМИ ПОЄДНАННЯ І ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ РАДОСТІ (Поблагословлене Святішим Отцем).

Богословська підстава цього наміру:

Образи (ікони) Христа можуть бути неживими, намальованими, статичними. Ті, що "у Христа христилися і в нього зодягнулися", привертають собі образ Божий. Ісус Христос є образом невидимого Отця, так і християни є живими, динамічними іконами Христа Воскреслого.

Вимога наслідувати Христа та нести за ним власний хрест робить тим самим нас Христоподібними, і одночасно у нашому житті ми свідчимо про Господа Спасителя. Недаремно перші вірні Христа у місті Антіохії (Сирія) стали називати себе християнами, бо добре збагнули, що вони носять на собі живу Євангелію Сина Божого і Сина Богородиці - Марії Діви.

Христос прийшов простити людям їхні провини і заплатити за їхні довги, тому вимагає від своїх послідовників того самого. Християни мають нести всепрощення. Іван Франко у поемі "Панські жарти" прекрасно висвітлив роль християн на прикладі наших галицьких селян, які гноблені нелюдом паном уміли простити і на превелике його здивування виявилися справжніми свідками Христа у своєму житті.

Ми бачимо під сучасну пору, як то люди між собою розсварюються та воюють, і де тільки можуть, ширять поділи та ненависть. Тому християни не можуть скаржитися, що вони не мають як наслідувати свого Господа і Учителя. Мають тих нагод достатньо: і в родині, і в громаді, у народі і серед народів.

Найкраще стати справжнім зразком Христа - це брати активну участь у Святій Літургії. Таким чином вірні стають носіями примирення та євангельської радості. От перша ектенія нам говорить про мир. І священик щоразу звертається до вірних словами: "Мир вам". Вже присутність громади на відправі є доказом згоди і миру (а де ці дари є, то там і радість розголошується). Тому-то намагаймося якнайчастіше бути на Службі Божій, і сповнимо цей намір ще головно й тоді, коли будемо часто причащатися!

Місійний: ЩОБ НАРОДИ АФРИКИ, ПРИЙМАЮЧИ ГОЛОС ПАПИ ТА ЄПИСКОПІВ, ВІДНОВИЛИ ПОВНИЙ ПОРИВ ВІРИ Й МИРНОГО РОЗВИТКУ.

Про це свого часу, гостюючи на чорному континенті, мовив Папа Іван Павло II: "Якщо хочете набути громадянських прав, то самі їх беріть, а права іншою дорогою правильно не здобуваються, як християнським життям та мирними засобами".

Війною тривалого миру ніхто не здобув. Люди без віри і ті держави, які хочуть позбутися впливу Католицької Церкви, звичайно банкротують і спільнотно, і особисто. Це ми бачили і ще сьогодні бачимо щодня. Де нема віри, там беруть хабарі, там кишить від злочинців і панує беззаконня. І хто Бога не шанує, то чи буде панувати свого брата? Ніколи!

Місцевий: ЗА ВЕЛИКЕ ПОЧИТАННЯ ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО.

Д-р Карл Вілк 1934 року видав по-німецьки книгу "Провідні постаті", і в ній згадує святого Івана Золотоустого, який є наш найбільше автентичний східний діяч та світило.

З тієї книги довідуємося, що св. Іван Золотоуст не лише був

"доктором Пресвятої Євхаристії", але й почитав разом із тим Пресвяте Серце. Він говорить у 22 гомілії (науці) з приводу Євангелія від св. Матея таке: "О, щоб ми так горіли любов'ю до Христа, як до нас Його Серце горить любов'ю". Ось бачимо, що ще на 1200 років до св. Марії Маргарети Алякок наш східний праведник проповідує любов Серця Христового до нас. Не чекає, що аж сам Христос буде нам говорити про своє серце! Тому-то ми повинні якраз з того титулу більше почитати Христове Серце, Його чоловіколюбіє до нас, як самі латинники! Не даймо себе застрахати різними ворогами Христового Серця, а почитаймо Його і передаваймо збагачену набожність нашим дітям, внукам у спадщину.

Покровитель на червень - св. ОНУФРІЙ (25.06)

Жив у Єгипті та був, як ім'я вказує, єгиптянином. Провів життя у пустелі. Навіть є переказ, що коли одяг розтлівся, то з Божої доброти заріс волоссям, і воно стало його одежею. Наш народ щиро почитає цього святого пустельника. Не забудьмо цього дня прибути на празник до василіянської церкви при вулиці Богдана Хмельницького, 36, на Підзамче, у столиці короля Лева.

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИПЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ЦЕРКВА ПРОПОВІДУВАЛА ЦИВІЛІЗАЦІЮ ЛЮБОВІ І ЖИТТЯ ДЛЯ СВІТУ, ЯКИЙ ЗАРАЖЕНИЙ КУЛЬТУРОЮ НАСИЛЬСТВА І СМЕРТІ.

Місійний: ЩОБ НАРОДИ АЗІЇ БУЛИ ВІДКРИТІ ДЛЯ ХРИСТОВОГО СВІТЛА І ЛЮБОВІ ТА ПІЗНАЛИ В ЄВАНГЕЛІЇ ПОВНОТУ ВАРТОСТЕЙ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ В ЇХНІЙ КУЛЬТУРІ ТА РЕЛІГІЇ.

Місцевий: ЗА ЩИРЕ ПОЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СВЯТИХ.

Покровителі на липень: Святі ВОЛОДИМИР і ОЛЬГА (28.07)

ВФД - ДІЄ!

Вельмишановні читачі "Місіонаря"!

У лютому цього року з благословення вищих настоятелів нашого Чину був заснований Василіянський Фонд Допомоги (ВФД). Про причини та мету його заснування можна прочитати у буклеті, який безкоштовно роздається у василіянських церквах і кіосках.

Вже поступили перші пожертвування. Звідки ж вони? Зі Львова, Жовкви, Крехова, Червонограда, навколишніх сіл, а навіть з Москви. Щира Вам подяка, дорогі Добродії!

Отож, маємо надію, що число жертводавців невпинно зростатиме.

При цій нагоді хотів би дещо пригадати і повідомити:

1) дуже важливим завданням нашого фонду є об'єднати якнайбільше число людей. Тут немає великого значення величина пожертви. Вона може бути найменшою. Так що навіть дитина може внести свою лепту;

2) чимало людей соромляться жертвувати зовсім малу суму. І таких дуже багато! А даремно, бо навіть найменший дар, який робимо зі щирого серця, є великий перед Богом;

3) на жаль, не всі жертводавці подають свої імена і імена родини, обмежуючись коротким словом "родина"; не завжди є і повна адреса.

4) не обов'язково пожертву передавати у конверті (вони нині дорогі!), але конче позначити: ВФД і місяць;

5) Впр. о. Протоігумен вже розпочав відправляти Служби Божі за наших жертводавців (членів ВФД). Перша Служба Божа була відправлена в останню неділю лютого. І так буде щомісяця. Тому просимо в цей день єднатися у спільній молитві.

6) в "Місіонарі" будемо регулярно повідомляти про працю ВФД і радо приймемо слушні зауваги чи пропозиції його членів та шановних читачів нашого часопису.

При цій нагоді хочу висловити щиру подяку Впр. отцям ігуменам і настоятелям наших монастирів за підтримку і співпрацю у цій благородній справі.

Окремо щира вдячність належиться п. Мар'яну Лозинському, директору василіянського видавництва "Місіонер" і п. Дмитру Кратко, директору Жовківської друкарні, як також працівникам видавництва - п. Іванні Дорош і п. Федору Лукавому за редагування і оформлення буклетів, а робітникам друкарні - за їх виготовлення.

Дякую за активну підтримку нашого фонду членам Апостольства Молитви і III-го Чину.

о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ,
секретар Василіянського Фонду Допомоги

ЖОВКІВСЬКИЙ "МІСІОНАР" НА ТЛІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПРЕСИ

Олександр Мох, один з найвизначніших активістів українського католицтва на ниві видання книжок та преси, у 1973 році, у журналі "Правда" (редактором якого був) опублікував цікавий нарис про розвій української католицької преси.

Він подає і дефініцію католицької преси. Це така преса, яка пропагує католицький світогляд і, стоячи на церковному грунті та й у згоді з католицькою ієрархією, обговорює та оцінює хід публічного життя на засаді "Сентіре кум Еклезія" (відчувати з Церквою). І таким чином витворює публічну думку (опінію) в дусі Католицької Церкви (стор. 133).

Далі пише, що будемо розглядати українську католицьку пресу, беручи під увагу такі видання, які відстоювали самостійність нашого народу від московського і польського народів. Цікаво теж, що українська інтегрально-католицька преса - нераз несвідомо - пропагувала також політичне розуміння прав українського народу, вирізняючи їх з-поміж державних австрійських, польських та московських з одного боку, і фальшивим спрощуванням українських рацій з раціями якоїсь державної партії, наприклад консервативної.

У нарисі Олександр Мох опо-

відає про перші почини католицького друкованого слова: воно часто підпадало під москвофільські впливи. Першим, що зумів створити інтегрально-католицьку пресу, був кардинал Сильвестр Сембратович. Згодом за єпископа Юліяна Пелеша заснували у Львові "Руський Сіон", що існував 15 років - до 1885 року. Потому появився "Руслан" (1897-1914 рр.), що став першим католицьким щоденником нашої нації взагалі. Далі пише О. Мох таке: "1897 рік взагалі якийсь благословенний рік для нашої католицької

преси. Бо кромі "Руслана", політичного щоденника, вийшов тоді заходами ігумена львівського Василіянського манастиря о. Андрія Шептицького дня 18 травня 1897 року в накладі 20 тисяч примірників перший стовідсотково-католицький місячник для народу під наголовком "Місіонар". Перший його редактор о. Платонід Філяс писав у другому числі: "Перший наш місіонарський лист розбігся так скоро, як та іскра по сухому листі". Властиво, "Місіонар" не був першим католицьким часописом для народу: першим був "місячник для народу" п.н. "Кирил і Методій", що його 1886 року почав видавати в Ярославі о. Кирило Селецький, основник СС. Служебниць (враз із о. Єремією Ломницьким, ЧСВВ та СС. св. Йосифа в Цеблові). А 1889 року о. Лев Джулинський став у Бережанах видавати "письмо церковно-народное" під наголовком "Посланник", що потому виходив у Львові, Тернополі й Перемишлі та проіснував близько 20 років. Під редакцією цього священика 1890 почали виходити "Книжочки місійні", що протиставилися некатолицьким виданням "Просвіти". Ще того 1897 року на Закарпатті почав виходити часопис "Наука" під редакцією о. Августина Волошина і о. Василя Гаджеги".

Та однак щойно з "Місіонарем" почалася поважно розвиватися інтегрально-католицька преса. Пише о. Михайло Ваврик, ЧСВВ: "Отак спалахнуло на українській землі могутнє вогнище релігійної думки, а до нього щораз то нового жару докладали найкращі письменники й видавці з молодих чернечих рядів. І з кожним роком щораз голосніший стукіт друкарських машин став супроводити муравлине життя жовківської братії." До Другої світової війни "Місіонар" мав найбільше передплатників, його хіба "випереджувала" "коров'яча газета" Івана Тиктора "Народна справа". "Місіонар" можна прирівняти до францісканського "Лицаря Непорочної", що його видавав в Непокалянові св. о. Максиміліян Кольбе.

Довгі роки редактором "Місіонаря" був о. Лазар Березовський. Він подбав і за "Малий Місіонарчик" для дітей. Перший був, що відважився у "Календарі Місіонаря 1901 року" ввести у наш правопис етимологію, тобто як чуєш, так і пиши, без усяких "йорчиків". З о. Березовським автор цих рядків зустрівся наприкінці сорокових років у Римі. Він мене особливо любив, і коли я переїжджав знову до Бразилії у половині 1949 року, то мені подарував грубий нотес. "Його мені дали, - сказав патріарх василіянського друкованого слова, - браття у Жовкві, я його передаю вам". Тим самим передав певну місію - трудитися на пресовій василіянській ниві. Бог мені допоміг це робити за молитвами о. Л. Березовського, бо прибувши у Парану, став співробітником тижневика "Праця" і місячника "Місіонар у Бразилії". Згодом працював в Аргентині, у

місячнику "Життя". Деякі числа я сам складав руками, щоб тільки "Життя" "не вмерло", як цього дехто собі бажав...

Повернувшись 1962 року знову до Прудентополя, аж до початку 1994 року працював у редакції "Праці" та "Місіонаря" і дбав, щоб кожного року виходив "Календар Праці". При тій нагоді довелося й співпрацювати з філадельфійським "Місіонарем" сестер Василіянок та іншими католицькими виданнями, як от "Світло" та ін.

Наприкінці мушу зазначити, що жовківський "Місіонар" у свій час дуже сумлінно виконав свою місіонерську працю. А одного з редакторів, о. Якима Фещака, царський уряд шукав і обіцяв нагороду, лише щоб його зловили живим. Ось яке світле місце зайняв наш "Місіонар" на парнасі української католицької преси!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ВІДПУСТОВЕ СВЯТКУВАННЯ У КРИСТИНОПОЛІ

Справжня Божа благодать зійшла на нас. Тепле травневе сонце зігрівало землю, молоду зелень дерев, квітучі яблуні, золотило куполи храмів. У чудовий недільний день прибуло чимало вірних з Кристинополя (нині Червоноград), навколишніх сіл у Святоюрієвський монастир на відпустове святкування.

Святу Літургію відправив у співслуженні 7 священиків отець-місіонер з Бразилії Тарсикій Залуцький, ЧСВВ. Отці сповідали вірних. Люди могли очиститись духовно, прийняти до свого серця Євхаристійного Христа. У торжестві взяли участь також православні священики: о. Олександр з Донеччини та о. Стефан Деркач, УАПЦ з Червонограда.

Тут же біля статуї Матері Божої відбулося водосвяття. Настоятель монастиря о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ окропив численних вірних і гостей свяченою водою.

Того ж дня у міському Народному Домі "Просвіта" відбувся великий духовний вечір, організований отцями Василіянами та сестрами Служебницями Непорочної Діви Марії. Він розпочався зі вступної доповіді о. Тарсикія Залуцького, ЧСВВ з Бразилії. На високому рівні сестри-новички відтворили на сцені уривки п'єси "Емаде" про воскресіння Христа. Гарно у їх виконанні прозвучали церковні пісні про воскресіння Господнє, а також релігійні пісні, автором яких є сестра Служебниця Емануїла.

На вечорі виступили священики з далекої Бразилії - о. Марко Гевко та о. Боніфатій Залуцький, а також настоятель Кристинопільського монастиря отець Йосафат Воротняк. Вони відповіли на численні запитання з літургіки, історії Церкви, обрядовості. На завершення духовного вечора сестри Служебниці жовківського новіціяту поділилися з присутніми частинками артоса, як символом воскреслого Христа, який постійно живе серед нас.

Ольга КРАК, м. Жовква

о. Матей ГАВРИЛІВ, ЧСВВ

МАРІЯ - ЗРАЗОК НОВОЇ ЄВАНГЕЛІЗАЦІЇ

(Продовження. Початок у № 5 за 1997 р.)

Б. УНІВЕРСАЛЬНЕ МАТЕРИНСТВО

1. ДО НОВОЇ МАТЕРИНСЬКОЇ МІСІЇ

Мовчазна присутність Марії на Голгофі є докладним продовженням співпраці її серця у місії Сина. Марія залишає Ісусові говорити, а сама приймає його останні, дорогоцінні слова, щоб берегти їх і роздумувати над ними у своєму серці. Вона, цілком свідома суті своєї місії, як Матері, інтегрально включеної у справу божественного відкуплення, без решти віддає себе Синові у всій материнській простоті серця, але теж і в усій силі своєї віри й надії, скріплених і розвинених Святим Духом.

У цей найвищий і найвизначніший момент діла спасіння Ісус остаточно підтверджує вартість її жертвенної співпраці, доручаючи їй нову материнську місію.

Слова: **"Жінко, ось син твій!"** спрямовані у її майбутнє. Вони мають значно ширше і більш глибоке значення від сімейної, тільки синівської опіки з обов'язку. Бо й справді, спочатку не Марія, поручена Йоанові, але цей учень - Марії. І Вона

отримує нове доручення: символічно стати матір'ю кожного Христового учня, обраного та покликаного Небесним Отцем.

Розп'яття, у якому Ісус дав всього себе у жертву відкуплення, хоче доповнити її ще особистим дарунком. А ним є його найлюбіша і найдорожча Мати. Він бажає, щоб його Мати продовжувала щодо усіх відкуплених свою материнську співпрацю, що її добровільно прийняла, від Благовіщення аж до Голгофи.

У серці Марії немає жодного

коливання перед прийняттям цієї ролі нового материнства, що приходить коштом великих страждань її Ісуса. Прийняти Йоана за сина, втрачаючи свого рідного Христа, що вмирав на хресті... Саме так виглядав "сенс" ціни, що мусіла заплатити, але з іншого боку, саме це ще більше вивищує її материнську місію, розпочату у хресній Жертві. Це тонко відчув і докладно передав автор Величання на празник Співстраждання Божої Матері:

"Величаємо тебе, Пренепорочна Діво, Мати Христа Бога нашого, і почитаємо твої страждання, які ти витерпіла під час страждань Сина твого".

Покидаючи Голгофу з безмірним смутком, спричиненим відсутністю Ісуса, Марія несла з собою нове багатство - усе духовне спадкоємство Спасителя (доручене її материнському піклуванню). Таким чином драма хреста, що мала б бути логічним завершенням її ролі, відкриває у цілком новій перспективі майбутнє, у якому її материнська місія набере якнайширшого значення.

2. МАТЕРИНСЬКА ПРИСУТНІСТЬ МАРІЇ У РОЗВИТКУ ЦЕРКВИ.

"Всі вони пильно й однодушно перебували на молитві разом з жінками і Марією, матір'ю Ісуса, та з його братами".

Серед присутніх жінок тільки Мати Христова названа по імені. Світло Воскресіння Сина, що влучно у візантійській традиції прирівнюється до нового Пасхального Благовіщення, тепер зосереджується на Ній і виводить Її з тіні подій, у котрих знаходилася. Євангелистові Луці подобається згадати Її у розповіді про започаткування Церкви, як це він вже був зробив у розповіді про Воплочення і Народження Спаса.

Згадка про присутність "братів Ісусових", чи кревних побіч Марії, є багатозначною, бо звідси можна інтуїтивно зробити висновок, що вона була незмінним свідком віри серед родини Ісуса, в котрого її члени не вірили, і вони були серед апостольського зібрання.

Святий Дух постійно дарував Богородиці харизму розпізнавати найкращий спосіб передання віри тим, що мали інакші погляди чи інший спосіб думання. Вона робила це ще успішніше за допомогою своєї молитви, якою наближала переміну спільноти Христової у Церкву Христову під час П'ятидесятниці, а теж сприяла її розвиткові та поширенні.

Під час Зелених Свят усі зібрані наповнились Святим Духом, але кожен отримав ласку, що відповідала його функції у Церкві. Марія отримала окремий дар для уможливлення якнайповніше свого благодатного вселенського материнства у часі і просторі, а відтак після Успення - у вічності, з тим, щоб Євангеліє Христове проповідувалося усьому створінню і щоб Царство Тройці охопило увесь космос. А вона, Невіста Господня, співмісіонерка свого Сина і

нашого Бога, Ісуса Христа, кличе разом з Духом: "Прийди, Господи!"

3. МАРІЯ У РОЗВИТКУ ДОГМАТИЧНОГО ВЧЕННЯ ЦЕРКВИ

В міру кількісного і якісного розвитку Христової Церкви зауважується постійна участь Богородиці, її невпинна співпраця зі Святим Духом, що поступово вела до яснішого і наростаючого, динамічного сповнення пророцтва щодо неї самої.

"...ось бо від нині ублажатимуть мене всі народи..."

В колі Святих і біблійних осіб первісної Церкви Пречиста Діва Марія втішається особливішою пошаною. Довкола її особи створюється багато переказів, а навіть легенд, що їх бачимо у т.зв. апокрифічних християнських писаннях, які згодом стали основою для деяких Марійських Свят (Введення, Успення). Можна сказати, що саме ці перекази випередили час, коли Церква офіційно затвердила її богослужбове почитання у IV-V ст. У проповідях свв. Амвросія, Івана Золотоустого, Августина Богородиця зображена як взір дівочого ідеалу, жіночої чистоти і фактичної безгрішності. Св. Амвросій і св. Августин проводили паралель між Євою і Марією і при цьому наводили текст (Бут. 3, 15) про потоптання голови змія. У V ст. під впливом христологічних суперечок було поставлено конкретне питання про участь Пречистої Діви Марії у ділі нашого спасіння. Коли розгорілася суперечка щодо терміну Теотокос, провіденційна церковна місія Марії набирає догматичного значення, бо йшлося тут не тільки про особу Богородиці, але про другу Іпостась Св. Тройці, про Ісуса Христа. Ортодоксальне вчення про Божого Сина не могло обійти особу його Матері.

"Ми ісповідуємо, що Г.н.І.Хр., єдинородний Син Божий, є досконалий Бог і досконала людина, що має душу і тіло; що він родиться перед віками за Божеством, а останнім часом, задля нас і задля нашого спасіння, від Марії Діви - за людською природою, у ньому ж з'єдналося дві природи. Ось чому ми й ісповідуємо одного Сина, одного Господа. На основі такого незлитного з'єднання ми визнаємо Святу Діву Богородицю, тому що Бог-Слово втілився і стався людиною і у самому зачатті з'єднав з собою храм, від Неї прийнятий".

Так звучало віровизнання східних за 100 років перед Халкедонським Собором 451 р., що остаточно затвердив догматичне почитання Пречистої Діви Марії, і це дало у свою чергу сильний поштовх до розповсюдження її культу в усьому християнському світі. Візантійський (та й не тільки він) обряд дослівно насичений богородичними текстами, серед яких є т. зв. догмати, у котрих коротко, змістовно, влучно і ясно викладено ортодоксальне вчення Церкви.

"Як нам не дивуватися, Всечесна, твоєму богочоловічому родженню? Бо Ти, Всене-

порочна, не знавши мужа, породила тілесно без батька сина, зродженого в вічності від Отця без матері, що не зазнав ніякої зміни чи змішання, чи розділу, але в цілості зберіг прикмети обох природ. Тому Мати-Діво, Владичице, моли Його, щоб спас душі тих, що ортодоксально визнають тебе, як Богородицю".

...щоб спас душі тих, що ортодоксально визнають тебе, як Богородицю.

Так, у цих словах міститься велика правда нашого спасіння, що здійснюється на основі невід'ємної участі в ній Пречистої Діви Марії - її невпинної апостольської місії у поширенні непомильного вчення Католицької Церкви.

(Далі буде)

ДОБРО НЕУСПІХУ

"Добре мені, Господи, що Ти упокорив мене"

Як з деталями машини, так і у великому людському суспільстві кожний чоловік лише тоді може бути корисним і творити добро, якщо буде знаходитись на своєму місці. У великій, добре впорядкованій машині Вселенної є хтось її головним Конструктором, а хтось виконує лише роль виконавця планів і завдань, встановлених головним Конструктором. Тож, напевно, якщо ці маленькі люди, маленькі деталі великої машини послухаються Керівника Вселенної, то буде лихо.

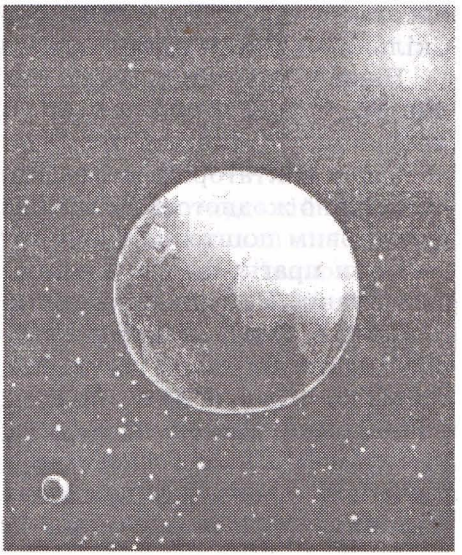

Планета Земля - творіння Господнє

Бог створив нас для свободи і не хотів зробити з нас прості механічні коліщата великої машини, він кожному дав розум, щоб самим бачити, що і до чого... І ще дав чудовий орієнтир - совість, яка найкраще допомагає знайти своє відповідне місце у Вселенній.

Але в історії людства сталася велика трагедія. Людина надуживала свободою вже у перші дні свого життя. Про це говорить Боже Об'явлення, але у це важко повірити, бо треба майже кожному відчути на собі, щоб пізнати цю сумну правду: ми зійшли з дороги. Злий дух нашіптує людям, що світом керує лише чоловік і він може придумати власні правила гри. Проте його почали пробуджувати з облуди катастрофи, у які важко повірити, якщо б щось подібне не відбулося: втрата раю, потоп, вавилонська історія, Содом і Гомора, рабська доля мільйонів, згодом - війни, у яких людська жорстокість переважила звірячу дикість...

І як не дивно, але саме ці невдачі відкривали очі людям, ким вони насправді є. Рай лише тоді зуміли належно оцінити, коли його втратили. Людська пристрасть, яка вирвалась з-під контролю совісті і розуму, виявила, ким є людина без Божої ласки. "Чоловік, будучи у славі, понизив себе до тварини і став їй подібним".

Звичайно, у першу чергу усю вину переклали на самого Творця: це Він створив недосконалу людину. Але насправді чимало прекрасного і гідного подиву створив Бог, то чи можна Його назвати безсилим або недобрим? Чи не прекрасне небо, сонце та інші небесні світила? Чи не гарний чоловік у своїй природній красі? Чи мало дано людині, чим вона могла б потішитися і бути щасливою? Скільки ходить землею здорових, гарних та щасливих людей, яких ніхто не згадує тільки тому, що вони тепер щасливі і незажурені... Скільки маємо смачних страв, чистих рік, чарівних гір...

Наші невдачі змушують нас задуматися, як розвивався би світ лише за людськими планами! Чи не найбільший прогрес і моральне пробудження наставали після розвалу великих імперій, смерті вождів і диктаторів, які завели людство у глухий кут, звідки не було видно жодного виходу? Виявилося, що їх невдачі і прорахунки були новим поштовхом для прогресу людства.

Вони прагнули вести світ своїми дорогами, здійснити у ньому свої плани. Напруження думки та фізичних сил були доведені до крайності. У жертву принесено все: людське життя, здоров'я, честь, досягнення науки, а результат зовсім протилежний - усе покрито ганьбою, стражданням, болем, смутком, відчаєм! Виявилося, що, покладаючись лише на людську силу і мудрість, нічого осягнути не можна! *"Якщо Господь не збудує міста, то марно трудяться будівничі"*. Майже непомильно живуть лише маленькі люди, як прийнято їх називати, нижчі верстви: щодня трудяться за хліб насущний, народжують і виховують дітей, дбають за старих і хворих, стараються жити з усіма в мирі і злагоді. Це їх стосуються слова Спасителя: *"Добре слуго, малий і вірний. Ти в малому був вірний, над багатьма тебе поставлю"*. Ці маленькі люди зустрічаються з труднощами щодня, далеко не все йде за їхньою волею, але вони цього і не чекають. Вони вже давно знають, що у світі не

панує воля поодинокої людини. "Ви не можете ні один волосок з вашої голови зробити чорним або білим - або додати хоч би ліктя до вашого росту... А якщо малого не можете зробити, то чому журитесь великим. Зложіть вашу журбу на Господа, бо Він старається про вас. Знає Отець Небесний про все, що вам потрібно". На жаль, не багато є таких, що живуть цією доступною і радісною вірою і, принаймні, у важкі хвилини життя цілковито покладаються на Господа, бо іншої дороги до правдивого щастя і миру на землі немає. Тільки ВІРА вчить нас не падати духом, коли ми знаходимось у безвихідному становищі, лише така віра може поважати "інакшість" наших ближніх, лише така віра не боїться невдач і навіть самої смерті, бо знає, що тим, які люблять Бога, усе вийде на добро.

Віру можна вважати правдивою, коли вона чиста і керується Божою волею, а не людськими випадками чи забаганками. Масштабні і несправедливі війни починалися з Божим ім'ям, але що з цього, коли це була людська, а не Божа воля? Хтось щиро молиться за своє здоров'я чи здоров'я ближніх, за порятунок від смерті, та що з цього, коли забуває додати: "Боже, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі"? Люди і хворіють, і вмирають, але ми не можемо сказати, що вони не осягнули того, для чого їх створив Господь Бог. У нас завжди буде незгода з Богом, поки будемо прагнути поставити себе на Його місце і диктувати світові власну волю. Покладімося на Господа і не журімося нічим!

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ

В неділю, 4 травня 1997 року, в монастирській церкві Пресвятого Серця Христового (м. Івано-Франківськ) відбулись *облечини двох кандидаток ЧСВВ:* сестер Павли Іваночко та Міріам Українець. Архієрейську Святу Літургію відслужив Преосвященний владика Іриней Білик, ЧСВВ. З ним співслужили отець-мітрат Микола Сімкайло, о. Сергій Овальдо, о. Фернандо Браво, о. Йосиф, о. Тарас та інші.

Гарно співав хор семінаристів та катехиток Івано-Франківського Теологічно-Катехитичного інституту.

У торжестві облечин взяли участь чимало сестер ЧСВВ з Івано-Франківського, Львівського та інших монастирів, батьки новооблечених та численна родина.

Обряд постригу та облечин здійснив Владика Кир Іриней, він виголосив і змістовну проповідь. Новички відбувають дворічний новіціят у Львівському новіціятському домі на вул. Кирила і Методія, 17. *Бажаємо їм рясних Божих ласк і духовного росту.*

ЄПИСКОП СОФРОН ДМИТЕРКО, ЧСВВ

Преосвященному кир Софронові Дмитерку, ЧСВВ 1 червня виповнилося 80 років. Видається, що така кількість прожитих років, насичена терпіннями, повинна пригнути Владику додолу. Але ні! Він такий, як і нині, був усе життя: з легкою усмішкою на устах. Навіть корона на голові не пригнула його, а єпископський жезл у руці - це символ його уряду, пасти повірене стадо Христових овечок.

Високопреосвященний народився 1.06.1917 року в селі Бичківці на Тернопільщині. 17-літнім юнаком вступив до новіціяту отців Василіян, і там знайшов свою дорогу, осягнув радість та щастя, про що свідчить його теперішня життєрадісна усмішка. Таким був його душевний настрій на філософських та теологічних студіях, і тоді, коли гітлерівці перервали йому та іншим Василіянам навчання та запроторили до табору в Остраві Моравській, де був строгий режим та важка праця на вугільних шахтах. Тільки завдяки старанням професора теології, ректора празької духовної семінарії о. Кіндермана строгий режим ліквідували, але на свободу не відпустили. Лише згодом дали їм волю. о. Софрон поїхав до Львова, за кілька місяців став префектом місійного інституту в Бучачі. Обов'язки ігумена там виконував о. Павло Теодорович, директором школи був о. Іриней Готра, а учителями - о. Мартиніян Луців, о. Орест Дворський та ін.

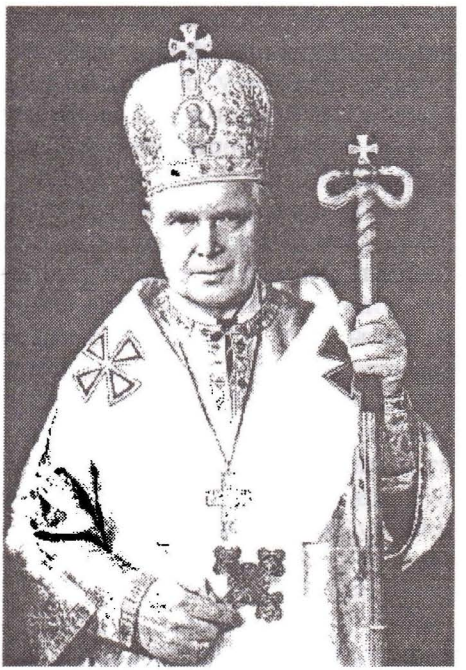

На світлині: івано-франківський єпарх, Преосвященний Владика Софрон Дмитерко, ЧСВВ.

У Європі лютувала Друга світова війна. о. П. Теодорович виїхав до рідної сестри, Василіянки Полянської (прізвище чоловіка, який помер), ігумені

у селі Підмихайлівці біля Ходорова. Інші теж пороз'їздилися до різних місць. о. Софрон з одним учнем потрапив до рук совєтських вояків, які окупували Бучач. Їх відвели до яру, де протримали цілу ніч.

Конвоїр, мабуть, очікував наказ: розстріляти. Зранку була вказівка перевезти до села, де їх після допитів відпустили, не давши ніякого посвідчення. Вони лише трохи пройшли, а їх знову арештували та водили з місця на місце кілька разів. Нарешті відпустили. Фронт - на заході. Якийсь час о. Софрон тут обслуговував парафію у селі, де був звільнений. Переїжджав з місця на місце.

Настав ганебний Львівський псевдособор. Кагебісти змушували перейти на православіє. Через відмову заборонили відправляти Святі Літургії. Продовжував працювати підпільно. Жив у Коломиї зі своєю мамою. Стан здоров'я владики Івана Слизюка погіршувався. Під час відвідин протоігумена о. Пахомія Бориса, ЧСВВ Преосвященний сказав, що хотів би передати провід комусь здоровішому. Серед оптимальних кандидатів ніхто не наважувався. о. Борис, вислухавши його, сказав: "Преосвященний, я маю на думці ще одного кандидата. Він - син священика зі Станіславівської дієцезії, ніхто, мабуть, не буде заперечувати. Закінчив теологію у Празі. Підготовку має добру". "Хто ж це такий?" - питає владика. "Член нашого Чину - о. Софрон Степан Дмитерко. З його сторони жодних перешкод не буде. Освіта вища, взірцева моральність, вік 51 рік". "Я хотів би його побачити", - мовив владика Слизюк.

Наступного дня о. Софрон був уже в Івано-Франківську. З почутого від о. Бориса і зі спілкування з о. Софроном кир І. Слизюк пересвідчився, що йому можна довірити дієцезію. Домовились про день свячень. 30 листопада 1968 року за цілковитої секретності відбулися свячення при двох свідках - лікареві п. Софії Девогир та сестрі - монахині Вірі.

Преосвященний І. Слизюк продовжував виконувати свої обов'язки аж до смерті, деякі справи доручав своєму помічникові. Згодом таємні справи стали явними і у 1973 році Преосвященного Софрона заарештували, засудили і вивезли до селища Ленінське на Луганщині. 1975 року владика С. Дмитерко повертається до Коломиї і працює на різних державних роботах, а підпільно виконує душпастирську працю, свої єпископські обов'язки. Дбає за вишкіл кандидатів на священство. У часі підпілля висвятив на священиків біля 65 осіб.

Коли настала т.зв. гласність, організовує всі дієцезійні інституції: капітулу, дієцезійний суд, катехитичну комісію, видавництво. Бере участь у всіх зібраннях та соборах єпископів, виконує місії, доручені на них. При такій багатоплідній праці Владика дожив до нині.

З нагоди 80-ліття бажаємо Преосвященному Владиці щедрих Божих ласк; традиційних многих літ, аби ще зміг здійснити не одне добре діло для українського народу, Католицької Церкви, а передусім для Божої слави!

ЩЕ ОДИН 80-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

о. Антоній Масюк, ЧСВВ народився 20 травня 1917 року у селі Смолині Рава-Руського району на Львівщині. 16-літнім юнаком вступив 15 травня 1933 року до новіціяту отців Василіян. Був взірцевим братом-монахом. Підпільно був підготовлений для священичого служіння і 25 листопада 1973 року був висвячений на священика, з посвятою працював для Божої слави та спасіння людських душ. Він перший у Львові відважився прилюдно, під відкритим небом відправляти Службу Божу перед церквою св. Михаїла, яку нині обслуговують отці Студити. У негожі дні о. Антоній приходив і ставав біля престолу, а вся площа перед костелом і навіть сходи, що ведуть донизу, були заповнені людьми.

Коли влада передала отцям Василіянам бернардинський костел св. Андрія, настоятелі Чину довірили у ньому служити о. А. Масюку. Вірні храму дуже шанують і люблять отця, церква св. Андрія вельми заповнена людьми, як жодна інша у Львові.

З нагоди 80-ліття отці Василіяни бажають Всеч. о. Антонієві щедрих Божих ласк та міцного здоров'я ще на многії літа!

50-ліття СВЯЩЕНСТВА о. ВАСИЛЯ ЗІНЬКА, ЧСВВ

Такого ювілею не кожен священик дочекався. А з тих, хто дожив до нього, не кожен залишив по собі якийсь достойний слід. І як Тарас Шевченко писав свої "вірші кучеряві" не для слави, то о. В. Зінько писав і пише статті та книги для людей і слави. Для людей, щоб показувати їм правдиву дорогу до Бога, а для слави, то не для своєї, а Божої, щоб Господь був прославлений у всіх і у всьому. Продовжував творити, коли був редактором бразильського "Місіонаря", а нині редагує цей, вже український місячник, ціль якого - поглиблювати знання про правди віри, пропагувати життя у вірі, а передовсім нагадувати людям слова Господа нашого Ісуса

Христа, який, вказуючи св. Маргареті Алякок на своє Серце, сказав: "Оте Серце, що так полюбило людей, а у відплату зазнає стільки зневаги". Своїми творами о. Василь намагається схаменути християн, щоб тих зневаг було якнайменше і щоб за любов відплачували тим самим. Отець-редактор працює не тільки для "Місіонаря", а й для радіо і телебачення. День і ніч з його келії чути стукіт друкарської машинки.

Окрім друкованого слова о. В. Зінько проповідує у василіянських церквах м. Львова, проводить місії та реколекції у Галичині та поза нею. Його слова закарбуються не тільки у пам'яті тих, хто слухав, але й у стіп милосердного Господа, який віддасть кожному за діла.

Нехай же добрий Бог благословить Вас, отче Василю, і дасть сили ще багато років працювати для Божої слави.

Редакція "Місіонаря"

ЮВІЛЕЙ БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІАРХА ЙОСИФА СЛІПОГО

16 лютого цього року група монахів Крехівської обителі перебувала в гостях у греко-католицької громади церкви св. Миколая, що на Аскольдовій могилі у м. Києві і отримала запрошення на *вечір, присвячений 105-й річниці* від дня народження Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого.

Ми, посланці Крехова, ввійшли до церкви св. Миколая ще перед початком Св. Літургії. Аскольдова могила. Невеличка церковця - ротонда на Володимирському спуску. Недільну Святу Літургію відправляв о. Ігор Онишкевич для вірних, що вщерть заповнили церкву та й стояли на дворі, на досить міцному морозі. Голоси гостей із Крехова зливалися в єдиному могутньому співі з дзвінкими голосами дитячого хору, що діє при церкві під керівництвом сестер Служебниць Непорочної Діви Марії.

16-та година дня. Республіканський будинок вчителя (якраз той, де в минулі славні історичні роки нашої держави засідала Центральна Рада). Вечір, присвячений 105-й річниці з дня народження Патріарха Йосифа Сліпого. Гарно оздоблена сцена. Праворуч від ведучого вечора проф. Дмитра Степовика - столик з великим портретом Блаженнішого, з одного боку портрету великий хрест, з другого - свічка, що горить - символ жертвенності його життя і червоні квіти, мовби краплини пролитої крові ісповідників віри. Ліворуч - великий стенд фотоматеріалів з життя Йосифа Сліпого і добірка авторських творів, література про нього. Зал переповнений. Зібралася вся греко-католицька громада м. Києва, представники інших конфесій, духовенство. Поява гостей, Василіян з Крехова, привернула увагу глядачів та журналістів.

Відкрив вечір і виступив з великою розповіддю про Блаженнішого Патріарха Києво-Вишгородський екзарх, *Преосвященний Владика Михаїл Колтун*. "Роль і значення всіх справ Блаженнішого Патріарха у відродженні нашої Церкви ще до кінця не оцінені", -підкреслив Владика Михаїл. Таку неоднозначну фігуру, якою був Йосиф Сліпий, неможливо осягнути лише з позицій сьогодення. Пройде ще трохи часу, коли ми зрозуміємо вклад, який зробив для Церкви Йосиф Сліпий.

Виступ *проф. Київського університету Володимира Сергійчука* присвячений висвітленню матеріалів і документів, що були вилучені при арешті Й. Сліпого. Ці матеріали вдалося розшукати нещодавно в архівах колишнього КДБ. Документи підтверджують пропозицію Сталіна Й. Сліпому - стати московським патріархом. Це означало зрадити Церкву. Відповідь Йосифа Сліпого ми знаємо - краще тортури, каторга, СМЕРТЬ ЗА ВІРУ І ЦЕРКВУ!

Виступ *о. Григорія Цимбала* присвячений періодові перебування Й. Сліпого на каторзі у мордовських таборах. Отець Григорій був там з Блаженнішим, їхні нари стояли поряд, він - живий свідок того періоду життя Патріарха, пам'ятає всі розмови з ним. Спогади о. Григорія мають незабаром вийти друком окремою книжкою. Особливо промовець зазначив про те, яким чином і способами підсувалася за висловом Блаженнішого "московська спокуса", на яку останній, на превеликий жаль московської верхівки, не піддався. Отець Григорій зустрівся з Патріархом Йосифом Сліпим у таборі в 60-х роках. У ньому перебували засуджені священнослужителі і монахи з цілого колишнього СРСР, різних конфесій і віровизнань. Це був сумнозвісний табір "Сосновка - 1". Сосновий ліс, що оточував бараки, виріс на людських кістках. У таборі відбували ув'язнення 460 релігійних провідників, серед них - 10 католицьких священиків і Йосиф Сліпий. Особливу зацікавленість присутніх викликала інформація о. Григорія про підпільну духовну семінарію, що її організував Патріарх для підготовки нових

священиків. За гратами, за колючим дротом, під дулами карабінів і автоматів, Блаженніший думав про майбутнє Церкви, вірив у кращу долю Української Католицької Церкви. Учнів підпільної табірної семінарії було двоє - о. Григорій Цимбал і о. Касіян. На кожного семінариста припадало двадцять професорів (такий цвіт професорів-богословів сидів у сталінському таборі "Сосновка-1"). Отець Григорій з особливою теплотою згадав о. Яворського, який викладав з благословення Й. Сліпого. Навчав і піклувався табірними семінаристами і сам Блаженніший, підтримував морально і навіть підгодовував, віддаючи молодим підпільним семінаристам свою пайку хліба. Згадує о. Григорій, як зі зболених грудей Блаженнішого виринав крик-стогін, жаль за знищеною Церквою. Йосиф Сліпий казав: "Ціла Церква... Ціла Церква... гризусь"... Ці слова-ридання о. Григорій чув від Патріарха багато разів. Заняття у підпільній, єдиній у світі табірній духовній семінарії, проводились у камері № 5. Після закінчення навчань о. Григорій і о. Касіян були висвячені Блаженнішим, душпастирювали у таборах, а також як католицькі священики після виходу з тюрми. В розповіді о. Григорія прозвучало багато невідомих досі фактів з табірного життя Патріарха.

Після виступу о. Григорія Київською студією хронікальних фільмів продемонстровано фрагмент 4-х годинного фільму-хроніки *"Заповіт Йосифа Сліпого"*.

Про свої зустрічі з Блаженнішим після виходу його з тюрми і виїзду до Риму розповів видатний політик, *голова Проводу українських націоналістів Микола Плав'юк*. Він тісно співпрацював з Патріархом в діаспорі. Підкреслив видатну роль і значення Йосифа Сліпого для нашої Церкви. "Так, - сказав п. Плав'юк, - постать Йосифа Сліпого неоднозначна, неординарна, часом важко зрозуміти окремі моменти його життя, але це постать велетня, постать гіганта". А дії Блаженнішого у справах екуменізму великі і рішучі. Толерантне ставлення Патріарха до інших конфесій підкреслювалось неодноразово на цьому вечорі.

Завершився вечір виступом змішаного хору церкви св. Миколая, що на Аскольдовій могилі, під диригуванням Мирослави Герцик. З великою майстерністю хор виконав молитву "Царю небесний", твори Мирона Федорова "Антифон", "Святий Боже", "Алилуя". Захоплення у залі викликало також виконання творів Станіслава Людкевича "Услиши, Господи, глас мой", Олександра Архангельського "Бог вповів мені" та інших. А завершилося це величне святкування могутнім співом хору та присутніх "О, вспомагай нас, Діво Маріє!"

брат Захарій ГЛОМБА - НАГАЄВСЬКИЙ, ЧСВВ,
Крехівський монастир св. Миколая

МИРОСЛАВ АНТОНОВИЧ

У славній когорті імен українців, що працювали й продовжують працювати для Української Церкви за межами рідної землі, почесне місце займає диригент і оперний співак, музикознавець і автор музичних композицій Мирослав Антонович, якому 1 березня цього року виповнилося 80 років. У далекій Голландії, у місті Утрехті, де він постійно проживає майже пів віку, організував чудовий *"Візантійський хор"*, яким керував понад 40 років і з яким тріумфально на початку 90-тих років виступав на українських сценах. Феномен *"Візантійського хору"* полягає у тому, що у ньому всі хористи є голландці, яким український диригент зумів прищепити любов до української музики, народної і професійної, світської і церковної. Одночасно М. Антонович упродовж пів віку плідно і на глибоко наукових засадах займається історією української церковної музики. У повоєнні десятиліття з-під його пера вийшли десятки наукових статей, декілька монографій і серед них такі поважні як *"Співи українського Ірмологіону"* (1974, англійською мовою, 203 сторінки) та *"Історія української духовної музики"* (1990, німецькою мовою, 374 сторінки); він був постійним учасником наукових конференцій з питань історії церковної музики.

На світлині: Рим, 1988 р. Зліва направо: кир Мирослав Іван кардинал Любачівський, Святіший Отець Іван Павло II та композитор Мирослав Антонович.

Народився М. Антонович у місті Долині (тепер Івано-Франківська обл.) у передгір'ї Карпат. Тут навчався у початкових класах "Рідної школи", співав у хорі. Вступає до польської гімназії, де продовжує розвивати свої музичні зацікавлення: співає у хорі, навчається гри на скрипці, гітарі, мандоліні, грає у шкільному оркестрі. Через складні домашні обставини та смерть батька переривається навчання й виїжджає у село Вовківці біля містечка Борщів, де на парохії був його дядько. Допомагає у дяківській справі, що вплинуло на глибше пізнання церковного співу, що згодом визначило основну ділянку його мистецької та наукової діяльності. Яскраве враження залишив також народний гуртовий спів, яким так славне українське Поділля.

Згодом повертається у рідну Долину, продовжує навчання та активні заняття музикою, пробує сили як диригент. 1932 р. вступає до Філії української державної гімназії у Львові, яку закінчує 1936 р. Співає у хорі Малої Духовної семінарії під проводом славетного Дмитра Котка, який вплинув на формування Антоновича-диригента.

Після закінчення гімназії вступає до Львівського університету й обирає музикознавство, якого навчав професор А. Хибінський, відомий дослідник давньої польської музики і фольклору. Одночасно навчається сольному співу у Вищому Музичному інституті ім. Лисенка (клас О. Бандрівської). Під час навчання продовжував керувати хором Малої Духовної семінарії, співає у хорі *Львівського Бояну*. У 1939-1941 рр. навчається у Львівській державній консерваторії (сольний спів, музикознавство). Під час Другої світової війни співає в оперних театрах (Лінц, Лодзь).

Після війни перебував у таборі для переміщених осіб у Новому Ульмі (1946-1948). Продовжує активні заняття музикою як музичний керівник і диригент табірного театру "Розвага", диригує хором і театральним оркестром, пише музичні номери до вистав; очолює хор питомців української греко-католицької духовної семінарії в Гіршберзі. З 1948 р. живе в Голландії, з якою пов'язане все наступне його життя та діяльність аж до сьогоднішнього дня.

В *Утрехтському університеті* поновлює і завершує навчання на музикології, успішно захищає докторську дисертацію про творчість одного з найвидатніших представників франко-фламандської школи Жоскіна Депре (1951 р.). У тому ж році організовує й очолює славнозвісний *"Візантійський хор"*. Наукову працю продовжує в музикологічному інституті при Утрехтському університеті, досліджує західноєвропейську ренесансну музику. У 1953-1954 рр. перебував на науковій стипендії у Гарвардському університеті в США, де під керівництвом професора О. Ґомбозі поглиблює свої знання з історії давньої музики, курс сучасної музики опановує в американського композитора У. Пістона. Особливо плідною була його праця у наукових бібліотеках, де

розшукував матеріали і праці з історії української церковної музики, що згодом стало основною базою у його студіях над українською церковною музикою.

Після повернення зі США енергійно береться до праці з *"Візантійським хором"*, який швидко стає провідним колективом Голландії, здобуває визнання у Західній Європі, США та Канаді. Хор запрошують на престижні фестивалі й святкові події. За 40 літ праці під керівництвом Антоновича хор опанував величезним репертуаром - від вершин світової класики (Дев'ята симфонія Бетховена, Фауст-симфонія Ліста, *Тріумф Афродіти* Карла Орфа) до обробок народних пісень. Особливе місце у репертуарі хору голландців зайняла українська музика і головно церковна. Без перебільшення можна сказати, що протягом декількох десятків років *"Візантійський хор"* був чи не єдиним у світі хоровим колективом, який систематично й високопрофесійно виконував українську церковну музику - від ірмолойного гимнографічного співу і партесного концерту, через духовні пісні і канти, хорові концерти Березовського, Бортнянського і Веделя, творчість перемиської школи (М. Вербицький та І. Лаврівський) і композиторів-класиків (Лисенко, Стеценко, Леонтович) до церковних композицій нашого століття (О. Кошиць, А. Гнатишин).

По-справжньому подвижницькою є його наукова праця на ниві української церковної музики. Особливо цінним є те, що він головну увагу приділив найменш знаним і забутим сторінкам нашої церковно-музичної минувшини: гимнографії (одноголосний церковний спів), партесному багатоголоссю, давній українській музиці в цілому. Він уперше у новітній історіографії з позицій українського автора дав цілісний огляд одноголосного етапу розвитку нашої церковної музики. Дуже цікавими є його розвідки про зв'язки української церковної музики з візантійською. М. Антонович віднайшов, дослідив та частково опублікував незнану збірку українських партесних творів кінця 17 - початку 18 ст., що зберігається в Сербії (м. Нови Сад).

Його статті опубліковані різними мовами та розкидані по різних збірниках. У 1993 р. була опублікована повна бібліографія його наукового доробку *(Записки НТШ, т. 226)*. Сьогодні його статті про українську церковну музику у перекладі українською мовою підготовані нами до окремого тому його праць (видає Інститут українознавства ім. Крип'якевича АН України у Львові у серії *"Історія української музики: дослідження і джерела")*. Готуються до друку також дві його монографії з історії українського церковного співу.

Важливе місце в доробку М. Антоновича займає популяризація української музики на Заході. У найповажніших музичних енциклопедіях і довідникових виданнях він опублікував велику

кількість статей з різних ділянок української музики. Ця просвітницька і подвижницька діяльність сприяла й продовжує сприяти поширенню у світі правдивих відомостей про нашу музику та її чільних представників.

Юрій ЯСІНОВСЬКИЙ

ВШАНУВАННЯ МАТЕРІ

Щороку в Україні відроджується визнане усім цивілізованим світом свято Матері. Усі ми пізнали тепло материнських рук ще з дитинства і тому вшановуємо 11 травня наших мам, бо вони заслуговують того. Символічно, що саме місяць травень Церква визнала марійським, тобто присвяченим Господній Матері - Матері нашого Спасителя.

Цього року 11 травня прекрасний дарунок львів'янам та усім бажаючим створив хор "Херувими" церкви св. Онуфрія (Львів), виступивши з концертом у музеї Івана Пінзеля (пл. Митна). Духовне слово про роль материнства у сучасному світі виголосив гість з Бразилії о. Боніфатій Залуцький, ЧСВВ перед виступом хористів. Юні професіонали під диригуванням Олега Жука виконали оригінальні твори зарубіжних композиторів Каччіні, Лотті та Шуберта, а також оригінальні твори українських композиторів Азієва, Людкевича, Мотюка, Козака; обробки зарубіжних і українських пісень композиторів Леонтовича, Колесси, Соломка та ін.

Ігор СКЛЕНАР

На світлині: дитячий хор "Херувими" після виступу. У центрі - диригент Олег Жук та о. Боніфатій Залуцький, ЧСВВ з Бразилії.

РОКИ, ПЕРЕЖИТІ В АРГЕНТИНІ

У серпні цього року виповниться століття з часу поселення українців в Аргентині. Аргентина - це країна в Південній Америці, яка має біля 2 мільйонів км^2 території й біля тридцяти мільйонів жителів. Українського люду у цій країні є близько пів мільйона.

Наприкінці минулого століття виникла небезпечна ситуація для аргентинської території, званої "Місіонес", яку заселяють сусідні бразилійці. Місіонес розташований між Бразилією та Парагваєм, знаходиться між верхніми ріками Парана і Уруґвай. Тоді-то ґубернатор тієї області Хуан-Лянуссе, француз за національністю, вирішив заселити область своїми земляками - французами. Та вони тут довго не затрималися. Важкий тропічний клімат і муравлі, що нищать засіви, та й різного роду розбишаки не дали їм змоги там оселитися. Тоді цей чиновник робить другу спробу з німцями, і ці не витримали. На їх місце прибувають підгіряни, переважно з Товмаччини.

Українці оселилися в департаменті Апостолес. Згодом нові родини почали переселятися у лісові частини Місіонесу.

До звичайних проблем поселенців долучилися така - брак свого, українського священика. Місцеві священики, поляки з Чину вербістів, так налаштували єпископа, що він навіть слухати не хотів про якогось східного отця. Аж 1908 року частина підгірян запросила до себе душпастирювати російського протоієрея Ізразцова з Буенос-Айреса. Лише щойно відкрилися їм очі, але запізно, бо біля сотні родин до нині визнає оту "восточну" віру. З її допомогою стають здавна аргентинцями.

Перший наш священик, який прибув у ті краї, - це о. Клим Бжуховський, василіянин з Бразилії. Згодом приїхав о. Ярослав Карпяк. 1911 року прибуло два нежонатих отці - Іван Сенишин і Омелян Ананевич зі Станіславівської єпархії. 1917 року останній виїхав до Бразилії, де потім у 1932 році заснував згромадження сестер Катехиток св. Анни, члени якої нині є біля Блаженнішого кир Мирослава Івана у Львові. А о. І. Сенишин залишився аж до 1926 року, до смерті. Він заснував перший у тих краях кооператив. На його місце прибуло два отці - Степан Вапрович і Степан Турчин. Останній був до 1934 року і запросив на своє місце отців Василіян з Бразилії. Вони залишилися до сьогодні у цій країні.

Нині там є два Владики: салезіянин Андрій Сапеляк і оріоніст Михайло Микицей. Також є біля

півтора десятка священиків.

Працюють здавна сестри Василіянки, Катехитки Серця Ісусового та Служебниці. Обидві формації прибули з Бразилії.

У 30-их роках розпочалася нова хвиля поселення наших земляків у столиці Буенос-Айресі та на околицях. Українці до 1940 року теж були тут без належної духовної опіки, бо на це не погоджувалися тутешні римо-католицькі ієрархи. Щойно наприкінці 40-их років скитальці започатковують духовну обслугу. Нова хвиля поселенців почала дбати за культурний розвиток. Тоді постає товариство "Просвіта", "Стрілецька громада", яка сьогодні існує під назвою "Відродження". З'являються часописи "Українське слово" й "Наш клич", василіянські "Поступ" і "Життя". Довший час виходив гумористичний журнал Юліана Середяка "Мітла" та існувало й видавництво. Почав свою видавничу працю і відомий видавець Микола Денисюк.

Існують тут і молодіжні товариства "Пласт", Спілка Української Молоді або СУМ, які мають два відпочинкові табори - "Веселку" і "Калину". В ефірі лине щотижнева радіопередача місцевої філії Українського Католицького Університету.

Аргентина одною з перших визнала Українську державу у 20-их роках за Симона Петлюри. Також це було і в 1991 році. Дай Боже, щоб українці далі у цій країні релігійно і культурно розвивалися та пам'ятали, чиї вони сини, чиїх батьків діти.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ПОДЯКИ

Христос воскрес!

Складаємо щиру подяку Господу Богові, що послав нам великого проповідника і місіонера о. Василя Зінька, ЧСВВ, який впродовж двох тижнів невтомно по 4-5 разів щодня голосив Боже Слово. Вірні були глибоко зворушені після місій отця, проповіді були доступними для всіх. Просимо його прийняти від нас щирий уклін і сердечну подяку.

Нехай Господь Бог і надалі щедро благословить Вас, Отче Василю, і скріплює Святим Духом. Бажаємо ще багато років душпастирювати серед нашого народу.

Парафіяни львівської церкви св. Андрія: Клек, Мочурад, Депутат, Миколаєнко, Леськів, Кульчицька та ін.

КОРОТКА ІСТОРІЯ КОНТЕМПЛЯТИВНО-АДОРАЦІЙНОГО МОНАСТИРЯ ЧСВВ

Контемплятивно-адораційний монастир сестер ЧСВВ в Україні - це ніби одна з наймолодших галузок великого і багатолітнього дерева, що ним є Чин Св. Василія Великого у цілому світі.

Ідея створення адораційного монастиря виникла в 1912 р. у гуртку дівчат, які адорували Євхаристійного Ісуса в костелі сестер Францісканок по вул. Куровій у Львові. Ініціаторкою такого гуртка була дочка українського греко-католицького священика Наталія Домбчевська. Щира побожність дівчат звернула на себе увагу отця Павла Демчука, ЧСВВ, який порадив їм навчитися монашого життя у сестер Василіянок, а після чого створити адораційний монастир. На перешкоді тим добрим намірам стала Перша світова війна. В 1923 р. с. Надія Наталія Домбчевська померла. Перед смертю просила Ісуса про будиночок для нової монашої спільноти.

Митрополит Андрей Шептицький на просьбу сестер у 1925 р. виділив малий будинок з городом у м. Львові, по вул. Убоч, 4. Число сестер, які бажали такого способу монашого життя, зростало і ця мала будівля по вул. Убоч не могла усіх примістити.

В 1936 р. Митрополит Андрей Шептицький купив для сестер дім з великим городом у с. Суховоля, що біля Львова. Тут сестри проводили своє тихе, молитовне життя.

В 1950 р. державна влада запропонувала сестрам перейти на православіє. Ніхто з 17 сестер не прийняв цієї пропозиції і через це 9 вересня 1950 року впродовж 3-х годин сестри змушені були залишити приміщення монастиря. Довгий час сестри не могли влаштуватись на роботу.

В часі підпілля сестри використовували кожну нагоду для духовного скріплення. Бог дав і нові покликання в часі підпілля.

На даний час управа і новіціят монастиря знаходяться в Брюховичах.

Враховуючи те, що наш монастир є контемплятивно-адораційний, то ми відправляємо адорації до Ісуса Пресвятій Євхаристії. Щодня кожна сестра адорує Ісуса у Найсвятіших Тайнах. Протягом року, в ніч з четверга на п'ятницю і з неділі на понеділок по одній годині, дві сестри по черзі адорують Ісуса в Найсвятіших Тайнах.

В нашій спільній молитві ми надаємо першість Літургійній молитві. Ми прославляємо Бога

літургійною відправою Вечірні, Повечір'я, Північної, Утрені і Часів.

Ми також займаємося упорядкуванням городу, печемо просфору для церкви, перемо і направляємо церковні ризи, вишиваємо.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВАСИЛІЯНСЬКІ ЛІЦЕЇ

Завершується навчальний рік, тому подаємо інформацію про порядок вступу на навчання до Василіянських ліцеїв.

В 1996-97 роках у Бучачі, Кристинополі, Жовкві та Брюховичах навчалось біля 220 учнів 8-11 класів, з них 75 учнів - випускники із Жовкви та Брюхович (останній діяв тимчасово і тому закривається).

Цього року, виходячи із реальних можливостей, нового набору не буде, а буде тільки *добір до вже існуючих класів на конкурсній основі.*

Історико-філософський ліцей ім. св. Йосафата Бучацького монастиря Чесного Хреста Господнього, ЧСВВ оголошує добір хлопців у 9 та 10-й класи.

Приймання документів з 16.06 по 20.06 від 9.00 до 17.00 год.

Вступні випробовування: 9 клас - 24.06 - співбесіда та 26.06 - українська мова (твір на вільну тему); 10 клас - 25.06 - співбесіда та 27.06 - українська мова (твір на вільну тему). Співбесіда - з катехизму християнської віри та з історії України.

Адреса: Тернопільська обл., м. Бучач, вул. Міцкевича, 19, тел.: (035-44) 2-13-77, о. Іван Майкович, ЧСВВ - директор ліцею.

Кристинопільський ліцей при СШ № 4 м. Червонограда добирає учнів у 9-ий та 11-й класи. Приймання документів з 23.06 по 28.06; співбесіда та іспити з 1.07 по 2.07. Адреса: 292210, Львівська обл., м. Червоноград (Кристинопіль), вул. Б. Хмельницького, 21, тел.: (03-249) 28-232, монастир св. Юрія, о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ, директор ліцею.

Жовківський ліцей при СШ № 1 м. Жовкви проводитиме добір учнів до 11 класу. Приймання документів з 23.06 по 28.06; співбесіда та іспит з 1.07 по 2.07. Адреса: Львівська обл., м. Жовква, вул. Василіянська, 4, монастир Різдва Христового, тел.: (03-252) 2-12-08, брат Петро Бровдій, ЧСВВ, префект.

Допуск до вступних іспитів можливий після подання таких *документів*: заява на ім'я директора ліцею, табель успішності за останній рік, характеристика зі школи, рекомендація отця-пароха, метрика про хрищення, медична довідка (форма 086-У), довідка про склад сім'ї.

Виходячи із добору малого числа учнів, просимо вступників перед іспитами добре зважити свої сили.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ,
директор Василіянських ліцеїв

ЯК «НАВЕРТАЛИ» НА ПРАВОСЛАВІЄ

(на прикладі родини Ващуків)

о. Казимир Дембскі, салезіянин, описує переслідування греко-католиків на Підляшші та й подає відомості про родину Ващуків. Ці люди вартують нашої уваги. Їх було в родині шестеро, батьки та четверо дітей.

Самого Ващука, як ревного уніата, вивезено на Сибір, а тягар утримання і виховання дітей ліг на його дружину. Вона старалася охоронити наймолодшу дитину від хрищення у православній церкві.

Коли настала весна, мати з найстаршою 16-літньою дочкою ішла працювати на поле. Удома залишилася 12-літня донечка з трьохлітнім братчиком та кількамісячною сестричкою. Виходячи в поле, мати наказувала дочці, щоб добре стерегла молодших дітей і не пускала нікого до хати, зокрема стражників.

Війт одначе слідкував за Ващуковою. Коли вона трудилася на полі, приїхав зі стражниками до її дому за дітьми. Дівчинка не хотіла відкрити дверей, але стражники виважили двері й увійшли до хати. Сестрі вдалося сховати молодшого братчика до курника, а молодше взяла на руки. Стражники намагаються видерти їй з рук малятко, але то їм не йде легко. Дівчина їх копає, плаче, кричить та й кличе матір... Стражники тримають її за ноги, впихають багнет між зуби, розривають руки і забирають плачуччу дитину. Сестра не здає позицій і знову кидається на стражників. Розгнівані в'яжуть їй руки і ноги, кидають на підлогу, копають і б'ють нагайками.

Повідомили матір і вона біжить рятувати дітей. Застає дочку, зв'язану на підлозі в калюжі крові, а синок сидить, тихенько скулившись у курнику. Ващукова біжить щодуху до церкви. Але спізнюється. Їй віддають уже хрищену дитину. Вдома застає плачуччу дочку і ця розпачливо ридає зі страху перед матір'ю, що не змогла охоронити сестричку. Мати, бачачи, що дочка не може встати, бо має поламані ноги і ребра, падає на коліна і благає Божого милосердя. Пригадала собі про синка, і витягнула його з курника. "Тепер черга на тебе, але я тебе не віддам, - плачучи, стогне мати, - я тебе охороню, хоча б маю вмерти..."

На цьому ще не кінець родинної трагедії Ващуків. За небажання охристити синка їй забрано вівці і останню корову. Того самого року, коли мати копала картоплю, то прийшли стражники з війтом по синка. Цим разом не було важко ввійти їм до помешкання, бо сестра лежала хвора та тільки могла кричати і плакати.

Цим разом з матір'ю щось сталося. Не бігла за синком до церкви, додому ішла повільно, зовсім не плакала. Мовчала. В хаті міцно замкнула двері і вікна. Стражники з охрищеним хлопцем не верталися, а чекали ночі, коли село піде спати. Сильно здивувалися, коли застали замкнену хату, на стукіт ніхто не відзивався, на плач дитини ніхто не виходив... Збуджені пси почали страшенно гавкати. Стражники, боячись збіговиська, вийняли шибу і намагалися через вікно всадити хлопця до кімнати. Щойно тоді дім ожив, у ньому мовби закипіло... Ващукова відходила від думок, випхала синка з вікна і кричала: "Дияволи, ви сплюгавили мою дитину! Геть бандити, ідіть до пекла! Я мала ангела, ви зробили з нього диявола!.."

У домі Ващуків запанувала гроза. Мати, стративши розум, стоїть при вікні з кухонним ножем і не хоче прийняти дитини, що з плачем витягає до неї ручки; дочки ридають у хаті, на подвір'ї галасують жінки і чоловіки.

При світлі місяця у вікні видно палаючу гнівом Ващукову. Люди бояться підійти до неї... Благальні накликування сусідок, спокійні пояснення сусідів, зворушливий плач дитини, гарячі просьби дочок нарешті опам'ятали матір. Відкинула великий ніж і простягнула руки до дитини, жалісливо плачучи.

Стражники від'їхали, люди розійшлися до хат, а у селі знову запанував спокій. На другий день жінки принесли Ващуковій хліба, молока, муки і потішали її, як могли, щоб не була у розпачі, не непокоїлася і жила для дітей.

За кілька днів цей дім навістила смерть. Дочка, жорстоко побита стражниками, після тяжкої хвороби померла... На похороні малої мучениці було багато людей. Біля її гробу усі прирікали вірно триматися своєї віри. Ващукова навколішки жалілася: "Боже, ти знаєш, що насильно мені їх забрали, а не з моєї вини їх віддала. Ісусе, прийми до себе душу моєї замученої дитини"...

Отакою то "любов'ю" були "перехрещені" підляські уніати на православіє. Сьогодні, правда, усе проводиться делікатно і не примушують декларувати себе православними.

Євген ШИДЛОВСЬКИЙ

УКРАЇНА - У ХРАМАХ, ЯК У ВІНОЧКУ

Недалеко від Львова - село Зимна Вода. Розкинулось розлого, широко. До церкви далеко. Тому й вирішили люди у присілку Холодновідка збудувати власну капличку. Улітку 1992 року зійшлися гуртом. Обрали церковний комітет: Петро Древецький, Володимир Швед, Іван Чулій та інші. Головою було обрано Йосифа Малахівського. Будувалося нелегко. Ми, хлопчиська, завжди бігали подивитися, як люди працюють. Ми ще ніколи не бачили, як зводиться храм... Нам було цікаво, що ось тут, у нашому присілочку росте наша люба церковця.

- Спочатку, - розповідає ініціатор будови Іван Магдій, - зібрали пожертви. Люди давали, хто що міг. Лапаївське лісництво виділило нам дерево. Односельчани радо йшли будувати перший храм у нашому присілку. Все змайстрували своїми руками. І навіть не дуже втомлювалися, бо ласка Божа помагала.

Як гарно посвячували капличку! Вся Холодновідка зійшлася сюди. Мир, злагода, умиротворення, доброзичливість запанували між людьми. Діти попритихали... Народжувалося духовне осердя нашого присілка...

Незабаром розпочалося будівництво церкви Успення Пресвятої Богородиці. Знову - чимало клопоту. Звичайно, брак коштів. Але хіба можуть життєві труднощі перешкодити святій справі? Важкувато, проте можливо. Головним спонсором будови є Львівська залізниця. Ось уже три роки, як триває будівництво. Церквичка росте разом із нами. На наших очах. Таке не забувається в житті. Мені запам'яталося, як спочатку було закладено фундамент, потім виросли стіни. А тепер уже є і дзвіниця. Вже оздоблюють усередині. Як тут просторо! Уся Холодновідка поміститься!

- Це типова історія для України, - ділиться своїми думками отець-декан Петро Гудзь, який відправляє Богослужіння в нашій капличці, - яка велика Божа благодать зійшла на нашу землю, що духовно відновлюється.

І справді! Киньмо оком на села. Скрізь виблискують свіжі церковні бані. Храми наповнюють нашу Вкраїну високою духовною культурою, повертають нам нашу глибоку віру. І вже труднощі не здаються такими складними. Молитва допомагає їх долати. Бо що з того було би, якби ми все мали, але не дбали би про віру? Добра набудемо. Але якщо втратимо духовне багатство, то втратимо все.

Так би хотілося, щоб уся Україна засяяла церковними банями! Щоб Господь з висоти бачив, що серед розкішної землі живе глибоко побожний український народ.

Мар'ян АНЧАРСЬКИЙ,
учень десятого класу Зимноводської середньої школи

ЧАЙНВОРД "РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ"

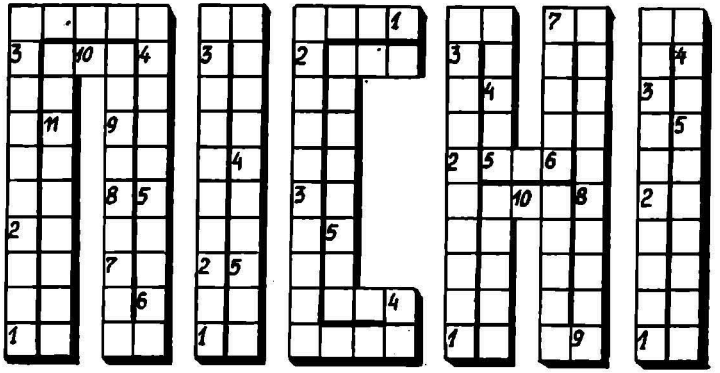

Три крапки замініть словом із пісні.

П. 1. А в Нього ласк є безліч, роздати б їх бажав, нема, нема нікого, ... засумував. 2. Спішім до Нього в життя дорозі, бо хоч є прикра ... та. 3. А хоч, як Тома ..., ми не бачим Твоїх ран, але знаєм, що Ти Бог наш, що Ти неба і землі пан. 4. В малій хатині, в малому кивоті, гостить безмежне щастя, ... 5. Його честь неустанна і нам дає ... 6. Вабить серце, мутить ..., тягне мене до себе. 7. О, раю наш Ісусе, на тій долині сліз, бідним душам, зболілим, Ти щастя, ... приніс. 8. Ти наше сонце, життя і ..., витай між нами, Христе, витай! 9. Як чудо те в небесах узріли Петро, Яків і ... 10. Тебе земля і ... не може обняти, а Ти в наші серця зволив завитати! 11. В Ньому потіха, ..., там притулок нам, нагорода.

І. 1. Щоб в кивоті у виді хліба, Вічний ... ховатись мав? 2. І благодаттю мене осіни, нехай і ... воскресне. 3. Кинь лиш проміння на те ..., гріхом так гнітить душу. 4. Петро, ... і з Йоаном Божество пізнали, Сином Божим, неба Паном, Спаса величали. 5. Наші змисли: ..., смак, дотик не вказують Тебе нам.

С. 1. Із неба ... Божий було чути: "То Син мій улюблений є". 2. Його славили пророки і Апостольський ... 3. А як ... той ще за життя, до Тебе зношу я руки. 4. За помешкання для себе, Ти ... убогий прийняв. 5. Він знає всі ..., Він їх осолодить.

Н. 1. Постав моє серце побіч Свого, при Собі ... Йому дай. 2. ... Христове прийму, Спаса і Господа мого. 3. Ти єси безмежний, мовби .... 4. ... і день Тебе прославляє, для любові зігріває. 5. В ... святої жертви Тіла і Крові, нехай за нас мовить віра тверда. 6. Піднесли очі, Господа узріли, і зараз ... їм той минув. 7. Сам ... Господь у славі йде. 8. А Твоє Серце хай нам поможе, хай ласк зсилає ... єдиний. 9. Радуйся Серце - ... цінний, хто живе в Тобі - певно спасенний. 10. Нехай не буде так студене, це просьба і ... моя.

І. 1. Щоб ви уміли свій ... носити, чесно, побожно у світі цьому жити. 2. Хрест - це ... Твій, о Ісусе, о мій Спасе преблагий. 3. Подай, о Серце, помічну руку і бідний ... Твій спасай. 4. Слава, честь Тобі велика, за цей ... Твій пребагатий, за ті щедрі благодаті. 5. Хай ця хвилина раєм нам стане, хай в нашу душу ... загляне.

Підготувала Леся ШТИКАЛО, м. Львів

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА "МІСІОНЕР":

о. Славомир Ян Стасяк, о. Роберт Завіла. **Основи доґматичного богослов'я** /Нотатки з лекцій о. проф. Романа Е. Роговського

За своїм змістом та структурою "Основи доґматичного богослов'я" - це навчальний підручник, що розвиває та поглиблює засади віри. Видання насичене схемами, які вдало доповнюють та увиразнюють зміст. Книга складається з таких розділів: "Бог - Творець" (креатологія), "Про Ісуса Христа" (христологія), "Ісус Христос - Відкупитель" (сотеріологія), "Про Святого Духа" (пневматологія), "Маріологія" та ін. Призначена для студентів-теологів.

о. Тівольє П. **Споконвічні проблеми**

Автор книги - французький католицький священик, який ревно проповідував Христа у приміських пролетарських кварталах Парижа, де панували невірство і байдужість до Бога.

Ця книга - немовби записана проповідь, що просвітила вже багатьох людей. І саме в цьому її вартість та популярність. Основні релігійні істини викладено у ній коротко і зрозуміло.

НАШУ ЛІТЕРАТУРУ МОЖНА ПРИДБАТИ:

У **Львові** - кіоск біля церкви св. Андрія (пл. Соборна, 3)

у м. **Дрогобичі**, Львівська область - магазин "Місіонер", вул. Мазепи, 7

у м. **Бучачі**, Тернопільська область - монастир Воздвиження Чесного Хреста, ЧСВВ, вул. Міцкевича, 19

та при інших василіянських монастирях